

A hirdetést a Google bezárta

A hirdetés jelentése

Miért jelent meg ez a hirdetés? ▶

magos
jesítmény

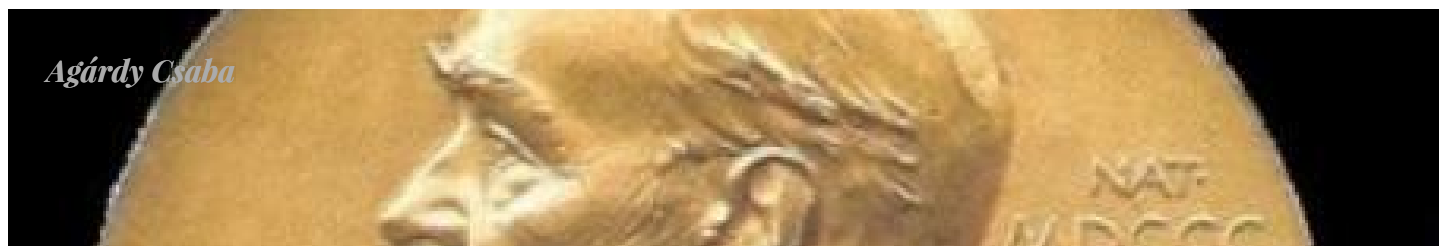
RYZEN

Ryzen™ asztali processzor | CAD, CAM és grafikai munkákra

Ultraerős ASUS ROG laptop
Radeon™ RX580 grafikával
MEGA akciós áron!

digiprime.hu

HIRDETÉS

2018. 06. 13. 13:00

NEKI KÖSZÖNHETJÜK A C-VITAMINT

f | MEGOSZTOM

Tetszik 9

Szent-Györgyi Albert bejelentéséhez köthető a magyar feltalálók napja

70 ÉVE VEZETÜNK!

Megüjtünk!
Még több tartalom!
Csak
355 Ft

Keresse a 70. születésnapját ünneplő megüjt
Autó-Motor magazint ezentúl még több tartalommal!

Kapható az újságáruso

HIRDETÉS

Szent-Györgyi Albert biokémikus 1941. június 13-án jelentette be találmányát a jól eltartható, nagy C-vitamin-tartalmú készítmények előállítására; 2009-től ez a nap a magyar feltalálók napja. Írásunkkal a kiváló tudósra emlékezünk.

Szent-Györgyi Albert Budapesten született 1893. szeptember 16-án. Tanulmányait a Lónyay utcai református gimnáziumban végezte, majd a budapesti tudományegyetemen folytatta, ahol 1917-ben orvosi oklevelet szerzett. Az első világháborúban medikusként vett részt, de megsebesült, és hamarosan leszerelték. (A valóságban saját magát lőtte karon.) Ezután külföldön: Pozsonyban, Prágában, Berlinben, Leidenben, Groningenben folytatott tanulmányokat, a biológia, az élettan, a gyógyszerteran, a bakteriológia, majd a fizikai kémia terén. Ezt követően Cambridge-ben megszerezte második doktorátusát, ezúttal kémiából, majd egy évig az Egyesült Államokban dolgozott. Klebelsberg Kunó kultuszminiszter hívására hazajött, és 1931-től 1945-ig a szegedi tudományegyetem orvosi vegyészeti intézetének professzora, 1945 és 1947 között a budapesti tudományegyetem orvos karának biokémiaprofesszora volt. 1947 végén elhagyta az országot, és a Boston melletti Woods Hole-ban telepedett le.

De miként is találta fel a C-vitamint, amivel kiérdemelte az élettani-orvosi Nobel-díjat? (Bár az nem teljesen igaz, hogy csak a C-vitaminnak köszönheti az elismerést. A közhiedelemmel ellentétben nem elsősorban a C-vitaminért kapta a Nobel-díjat, hanem a biológiai oxidációs folyamatok kutatása terén elért felfedezéséért is. A hivatalos megfogalmazás az adományozásról így szólt és szól ma is: „a biológiai égésfolyamatok, különösképpen a C-vitamin és a fumársavkatalízis szerepének terén tett felfedezéseiért.” Szent-Györgyivel kapcsolatban még nagyon fontos megemlíteni, hogy ő az egyetlen olyan magyar tudós, aki szülőhazájában érdemelte ki a kitüntetést.) Amit ma C-vitaminnak vagy aszkorbinsavnak ismerünk, egykor bizony hexuronsav volt. Szent-Györgyi 1930-ban az Egyesült Államokban kutatott, ahol Chicago környékén egy marhavágóhídon többtonnányi mellékveséből mindössze huszonöt grammnyi hexuronsavat tudott kimutatni. Csalódottan tért haza Magyarországra. 1932-ben Szent-Györgyi – és tőle függetlenül J. Tillmans – a hexuronsavat azonosította a C-vitaminnal. Szent-Györgyi javaslatára a hexuronsavat a skorbut elleni hatásra utalva aszkorbinsavnak nevezték el. Szegeden a paprikából kiinduló C-vitamin-gyártás módszerét is kidolgozták.

A hirdetés jelentése

Miért jelent meg ez a hirdetés? ▶

HIRDETÉS

Újabb kérdés: hogyan is jutott el idáig? Mint annyi mindennek, ennek is érdekes, nem mindennapi története van.

A legenda szerint egyik este a vacsorára kapott paprikát nem volt kedve megenni, de nem akarta megsérteni feleségét, a paprikát nem hagyta a tányérján, inkább a laborba vitte kísérletezni. Az is elterjedt, hogy Szent-Györgyi kimondottan utálta a paprikát, de felesége mindig tett a szendvicsebe azzal az indokkal, hogy milyen egészséges, a tudós viszont be akarta bizonyítani, hogy ez nem igaz, ezért kezdte el vizsgálni, majd „feltalálta” a C-vitamint.

A fentiek persze nem teljesen így igazak. A valós történetet Szent-Györgyi Albert mesélte el egy interjú során:

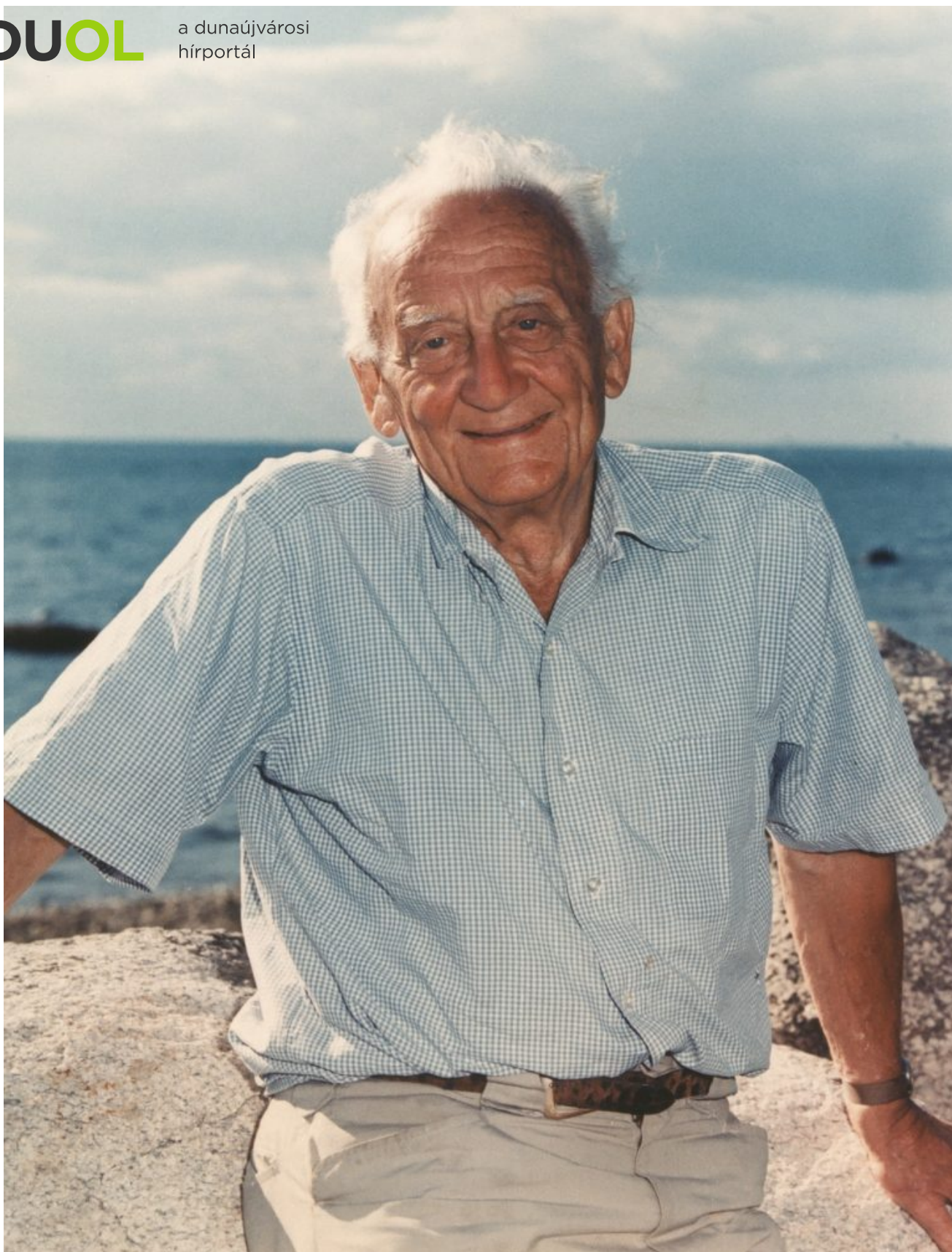
„Egy este a feleségem paprikát adott vacsorára, amit nem volt kedvem megenni, de nem volt elég bátorságom ezt megmondani. Nézve a paprikát az jutott eszembe, ezt a növényt én még sosem próbáltam ki kutatás céljából, és azt mondtam a feleségemnek, hogy ezt inkább elviszem a laboratóriumba ahelyett, hogy megegyem. Még aznap éjjel

DUOL hírportál
tudtam, hogy ez egy kincs-tárháza a C-vitaminnak. Pár héttel később másfél kilogramm vitamin volt a kezemben, addig csak ezredgramm mennyiségek voltak. A másfél kilót szétosztottam az egész világon, onnan tudtuk meg, hogy micsoda. Ennek a következménye, hogy máma tonnaszámra gyártják, mint az emberi egészségnek egyik nagy kútforrását.”

A C-vitamin nagy tömegű előállításához 1933 szeptemberében egy hold földet kért és kapott bérbe Szeged városától paprikakísérleti célokra, amelyen a szükséges mennyiségű paprikát termesztette. A C-vitamin felfedezőjeként Szent-Györgyi azonnal világhírnévre tett szert. Az aszkorbinsavat fertőzések megelőzésére és mindenféle betegségekre javasolták, bár hamarosan kiderült, nem csodaszer.

Szent-Györgyi sok területen végzett kutatómunkát. Már Szegeden foglalkozni kezdett az izom működésével, és sikeresen vizsgálta az izom fehérjéinek szerepét az izomösszehúzódásban (1940–42). A szubmolekuláris vizsgálatok után érdeklődése a rosszindulatú daganatok felé fordult. Két évtizeden át foglalkozott a sejtszintű szabályozás jelenségeivel.

Rákkutatását és halálát évekig összekötötték: közszájon forgott egy elképzelés, ami viszont minden alapot nélkülözött. E szerint Szent-Györgyi felfedezte a rák ellenszerét, de mivel nem akart üzletet csinálni belőle, az amerikai kormány eltette láb alól autóbalesetnek álcázva a dolgot.

Szent-Györgyi Albert biokémikus

Szent-Györgyiről tudni kell, hogy komolyan érdekelte a politika, és véleményét nyíltan hangoztatta is. Például felajánlotta a Nobel-díját a Finnországért Alapítványnak, miután a Szovjetunió megtámadta Finnországot. Később a díjat egy kereskedő kiváltotta, és a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékozta. (Szent-Györgyi Nobel-díját egyébként ma is

A második világháborúban részt vett az ellenállási mozgalomban, csoportja a Szent-Györgyi Szervezet nevet kapta. A kiugrás előkészítésére szerveződő „Tizenegyek” csoportjának vezetője volt. Kállay Miklós miniszterelnök tudtával, a magyar demokratikus erők kérésére, Magyarország átállásáról tárgyalt a szövetségesek képviselőivel. Emiatt a német megszállás után bujkálnia kellett. (Állítólag Hitler maga követelte Szent-Györgyi elfogását, a tudós ezt később egy televíziós interjúban „élete csúcspontjaként” emlegette.) A háború után aktív közéleti szerepet vállalt egy új, demokratikus Magyarország létrehozásában bízva. Az országban bekövetkezett politikai fordulat és annak következményei miatt 1947-ben Amerikába távozott. Emigrációja alatt összesen csak két alkalommal látogatott Magyarországra, 1973-ban a Szegedi Biológiai Kutatóintézet átadására, 1978-ban pedig tagja volt a Szent Koronát visszaszolgáltató küldöttségnek.

Az Egyesült Államokban is aktív volt politikailag. Kezdetben támogatta Lyndon Johnson elnököt, de néhány hónap után csalódott benne, mivel az elnök ígéretével ellentétben nem törekedett a vietnami háború befejezésére. 1966-ban háromszáz társával Szent-Györgyi aláírt egy kiáltványt, amelyben megtagadták az adófizetést az amerikai kormány vietnami és dominikai beavatkozása miatt. 1970-ben pedig „leöregidiótázta” a világ háborúskodó vezetőit.

Szent-Györgyi késő öregkorában is mind szellemileg, mind fizikailag aktív és friss maradt. Csak 1985-től, 92 éves korától romlott meg láthatóan az egészsége. 1986 júniusában állapota hirtelen rosszabbodott, vese- és szívelégtelenség lépett fel nála. Megműtötték, majd hazaengedték. Néhány hónappal később, 1986. október 22-én halt meg otthonában, veseelégtelenség következtében. Az Atlanti-óceán partján lévő háza kertjében temették el.

(Forrás: kfy.hu, hvg.hu, nlcafe.hu, hu.wikipedia.org)

CÍMKÉK

[BIOKÉMIA](#)[DUNAÚJVÁROS](#)[SZENTGYÖRGYI ALBERT](#)

SZÓLJ HOZZÁ!

EZEK IS ÉRDEKELHETNEK